

ПРОЛЕТАРІ УСІХ КРАІВ
ОДНАЙТЕСЬ!

Соціалістична Партія Канади.
Socialist Party of Canada.

Робітники в боротьбі згублять лише свої кайдани, а здобудуть усей єврит!
К. МАРКС.

ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РОБОЧОГО ЛЮДУ

ПЕРЕДПЛАТА:
На рік \$2.00
Пів рік \$1.00
Чверть 60 цт.
Одно число 5 цт.
До старого краю . . \$2.20

THE RED FLAG

Socialist weekly paper for Oukrainian proletariat in Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
Червоний Прапор
(The Red Flg),
467 Manitoba ave.
Winnipeg, Man.

Рік I.

Вінніпег Ман., Четвер 27 Лютого. 1908. ** Winnipeg, Man. Thursday February 27, 1908

Число 12.

РУСЬ ВОСКРЕСАЄ!

Уся руська Манітоба прокинулася від краю до краю! Робітник і фармар подають один одному братацькі руки, щоб спільними силами здобути кращої долі, визволити себе з капіталістичного панування.

За Вінніпегом та Стонволом підвелось Сарто. Тепер Комарно і Плейсгоме кличуть до себе Провінц. Організатора т. Г. Сліпченка—хочуть і вони зорганізуватись.

Гей, Руські Кольоні по цілій Канаді! Ідіть за приміром Сартовців та Стонвольців, і ми зорганізуємо усею канадійську Русь в єдину ненормовану Соціалістичну Партію. Ми нановимно парламенту Канади своїми поєсами, ми піднесемо робучий наряд просвітню! і з рабів—станемо вільними, з нуждарів-голодів—станемо панам ми! Разом з усім трудовим людом народів Канади дамо порядок унтітаючим нас тепер "компаніям", зробимо з Канади справді той земний рай, який надіяли ся тут знайти, ідуця з старого краю.

Лиш організуємось!

Товариші!

Нагадаємо ще раз, що "Червоний Прапор" видаємо ми вінніпегські робітники за свої остатні центи.

Тому, хто хоче, щоб "Ч. П." розріс ся і став агально-русько-робітничою газетою на цілу Канаду—най кожний агітує за пренумераторами і збирає жертви.

Хто хоче мати "Ч. П."

най пришло передплату, а хто не має грошей, а хоче "Ч. П.", най пришло лише марок в один цент, по 1 марці на число. Хто хоче оказового числа—має надіслати одноцентрову марку.

Кожний русин член С.П.К. мусить мати в своїй хаті "Ч. П.", щоб знати, що діється в світі і в Партії.

Редакція.

ШИРІТЬ „ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР“ З РУК ДО РУК,
З ХАТИ ДО ХАТИ ПО ЦІЛІЙ КАНАДІ.

ЧОМУ МИ БІДУЄМО?

Через що робітники так бідують? Люди, що над нічим не люблять глибоко задумувати ся, толкують собі се в ріжний спосіб. Кажуть, що робітники бідують через те що замало багатств на євриті. Та огляньмо-ся довкола себе, яка маса достатку, роскошів та всякого рода товарів! Давніше менша була нужда, а прецінь ціла Канада не мала навіть на стільки багатств ріжного роду, що має їх нині одно місто Вінніпег. Як

можна говорити, що замало багатств для усіх людей, коли магазин переповнений товаром, а фабриканти скажуть ся, що не можуть їх випродати, коли щодня залізничні пароходи вивозять масами збіжжя та ріжні товари поза границю? А притім звернім увагу на те, яке множество товарів можуть нині витворити фабрики при допомозі найновіших винаходів. Так бачимо, що причиною нужди є не те, що в Канаді замало багатств, бо в дійсності багатств є понад міру, вони вистарчили-б для усіх

робітників. А може причиною бід є те, що замало грошей у Канаді? Грошей в недостатком, але цілий клоніт в тім, що не робітники ті гроші мають. Край такий великий як Канада, край що має так багато збіжжя, фабрик, вугля і злата, той край має і грошей багато! Обрахуємо—скільки то злата лежить у банках та касах ріжних богачів. Але що а користь з того для робітників? Коли б було навіоь ще два рази стільки грошей в Канаді, як тепер, то все такі ті гроші дерли би кишені капіталістам, а нужда робітників не зменшилася би ся. Отжи причиною нужди робітників не є й брак грошей.

Так жож-є причиною нужди? Чи можи людей занатто багатю?

Багато є таких, що думають і говорять, що якби яка війна, або зараза прорідила людей, то нужди зменшилася б ся, і доля робітників поправила б ся.

А прецінь Канада—се майже пустеля. Які величезні простори стять ще пустою. Багатства Канади могли би аж надто вистарчити для її мешканців, як би не те, що панове капіталісти продають усе в чужі краї, а гроші ховають у своїх кишнях... Се прямо дурнота говорити, що людей в Канаді забагато і що не для всіх вистарчають її багатства.

Отжи й над міру велика скількість людей не є причиною робітничої нужди.

І ще говорять, що нужда призначена для людей; що бог її установив, і що вона все була і веоди є. Але се велика брехня. Наука доказує, що був час, коли всі люди одіаково користали з багатств свого краю тай нині в деяких краях робітники не знають такої біді, як в Канаді.

Зрештою ті, що говорять, що бог установив—нужду, говорять також, що бог справедливий. А якж то була би справедливість, як би він давав всі багатства дармодам, а від робітників відібрав все те, що вони заробили, і засужував їх на голод та злидні?

Нужда робітників—се кривла несправдливність. Вона—діло людське, а не божє.

Остаточо є ще й такі люди, що плетуть, що ніби то лиш пияк та лінвий терлять бідю, і що пияцтво є головною причиною бід та нужди. А прецінь робітника, що працює по десять годни денно, годі вважати за лінвиця. І бачимо, що з багатю людей, що зовсім не пють, безперестанку борять ся з недостатком.

Оттак бачимо, що всі висює наведені толкованя причини робітничої нужди, то все дурна і шкідна балаканна. Її розсївають капіталісти та їх прихвостні, а то тому, аби сховати перед робітниками правду та закрити їм очуви, бо вони бояться правди, їх бере страх, аби робітники не пізнали правдивої причини своєї нужди.

Бо недоля робітників не походить ні з браку багатств ні з браку грошей, ні з перелюднення, ані з волі божої. Неволя робітників поветає через те, що капіталісти їх використовують.

Капіталісти платят нам мало, а праці від нас вимають багато. Через те ми терпимо нужду. Через те ми живемо як робоча худоба. Се ясно як сонце. Се кожний відчуває. Кожний про те знає. Лиш не кожний має відвагу те голосно сказати. Загулюкані капіталістами, обаламучені понами, повторяють люди всякі небилиці

про причину своєї нужди, самі себе ошукують.

Прецінь кожний робітник знає, що як би капіталіст заплатив йому більши, то мав би і мешканя вигідніше, і їду кращу, діти його не ходили б голді та обдерті, і міг би зашадити дещо на чорну годину. Кожний знає про те, що як би робочий день був короткий, ти був би сильніший і здоровіший, мав би більши часу на сон, відпочинок та ріжні приємности.

Се ясно як на долоні, що правдивою причиною бід робітників є низка плата і занатто довгий робочий день, або инакшими словами капіталістичний визиск. Через те то капіталістам та їх прихвостням так холять о те, аби робітники не знали, яка причина їх нужди. Вони не хочуть і боять ся сего, аби робітники довідали ся про свій визиск.

А чому капіталісти використовують робітників? Відповідь легка. Використовують нате, аби дістати більше грошей. Чим менше фабрикант заплатить робітникам і чим більши зужне його сили, тим більше покортят із свого бізнесу. Через те то й Сіпіяр, що так мало платить своїм робітникам дістає на рік \$ 25 міль. чистого доходу.

Кажуть що капіталістові належать ся користь з робітника, бо він за свої гроші поставив фабрику, справив машини, досатрчив матеріал. Але се брехня. Робітники побудували фабрики, поробили машини, добули матеріялу. Капіталіст не робив нічого, а лиш приглядать ся хоть і не розумів нічого.

Нерівна користь і нерівна заміна! Капіталіст збогачує ся, побільшує свої капітали, роскоші тим, що

мало дає робітникам з його зарібку, а багато з нього бере. Що зрабує з робітника, те становить його зарібок.

Так остаточно бачимо, що багатства капіталіста походять з визиску праці робітників. Використовування робітників—се інтерес кожного капіталіста.

Робітникам діється велика кривда. Вони, що витворюють всі багатства, мають право до всіх вигід життя, а однак живуть в вічній нужді. Вони не мають того, що їм по справедливості належить ся. А не мають через те, що капіталісти ховають до своїх кишень ті гроші, що прислугують робітникам за їх працю.

Се кривда і рабівництво! Робітникам повинні діставати від капіталістів стільки, щоб могли вигідно жити, щоб могли користатися з тих багатств, що їх витворили своєю працею. А коли платять їм так мало, що вони мусять вирікати ся всяких вигід та терпіти злидні, то се значить, що капіталісти робітників безмірно обкрадають.

ЗНАМЕНО ЧАСУ.

Масовий перехід англійських священників до соціалізму. (Лондон). Сто християнських духовних в Англії підписало заяву, в якій кажуть, що їхній соціалізм в своїй істоті з той же самий, що і у членів соціалістичної партії. —“Соціалізм пишуть вони - в якій ми віримо лежить на підставі державної власності та громадського порядкування засобами виробу, як також поділу виміну. Яко варіанти християнської віри ми чуємо, що та економічна наука стоїть в повній згоді з нашою вірою; більше! ми віримо, що оборона соціалізму після головних засад нашої релігії заслужує похвали, а навіть з нашій обов'язок.”

Ітак сотка чесних англійських священників оголосила на всій сьвіт, що соціалізм і християнство непротивні, а поповняють один одного.

Соціалізм політика, яко політика стримить до того, щоб запровадити в житє те, що проповідував Христос: „хто не прецьоз, той не має права жити; любіть ближнього свого, як самого себе; хто хоче бути більшим, най буде меньшим; ні паня, ні раба!”

Правдливі християне в політиці мусять бути лише соціалістами.

ЦИВІЛІЗОВАНІ МАЛШИ.

(Причта про кризу).

Один великий подорожник пустив ся в подорож до Африки. По великих трудах дістав ся так далеко в глибину країни, де нога цивілізованої людини ніколи ще не ступала. Був то чоловік, котрий відбув декільки великих і малих подорожів трохи не до всіх частин сьвіту, бачив багато всіляких дивів, але тут спиткав щось, чого до того не траплялось йому бачити. На оточеній пасом горбів, порослих густим лісом, просторій долині, поміж роскиданих тут і там груп роскішних кокосових гаїв—розсілось племено малшів. Сріблястий потічок біг в холодку віковичних дерев, росточуючих навколо сьвіжість. Був то одним словом щасливий закуток, бо природа щедро обдарувала його усім. То ж і мешканцям було добре в повнім значіню того слова: кожна Малша збирала собі стільки овочів, скільки потребувати могла, сусіди її чинили те саме, словом ніхто не знав недостачі, ніхто нікому нічого не заздриствив, усі були щасливі.

Коли чоловік усе те побачив, то дістав особливе вражінє; вразило його нечесанє тих простодушних створін і він взяв намір уділити їм насам перед де що з Політичн. Екон. Вибрав він з меж Малшів декільки найздібніщих і почав розвивати перед ними свої пляни і способи ЖИТЯ БЕЗ ПРАЦІ. В моім краю, казав, ми сами не збираємо з лавів та лісів, —інші за нас те все роблять”.

„Як же воно? зацікавилась одна з них.

Тут чоловік почав притишеним голосом пояснити ВИБРАНИМ ОСОБАМ свої таємничі пляни; в результаті чого назавтра рано, нім решта мешканців долини прокинулася зі сону, тих **ДЕКІЛЬКО** вибраних під проводом чоловіка за володіли оріховими гаїми, а коли інші Малши прийшли як завжди, аби назбирати трохи оріхів на сніданє. Діректор Нової Компанії виступив наперед і так промовив: „Кохані Малши! здавалось нам, що для нас усіх буде найліпше, коли ми (тут вказав на кільки вибраних) візьмемо в свою власність ліси та оріхові гаї, вам же натомість прирікаємо дати працю, за яку будете діставати **НАГОРОДУ**, так що-

живности ніколи не забракне”, і з солодким уєміхом і милуючим поглядом виклав перед зібраними цілий цивілізаційний схемат, якого Великий Білей Чоловік привіз зі собою. Малши в своїй простоті захопились усім тим, бо чи не було то першим кроком цивілізації? І пішли з лехкою душею до праці; половина зібраних овочів була забрана новими Володорами, решту, яко надгороду, віддано тим Малшам, що працювали.

Порядок той тривав недовго з одного боку, коли половина зібраних овочів вистарчала на ієнованє усіх то з другого декілько вибраних не могло зісти усього, що їм припало при поділі, а з того витвірився надмір овочів. Завдяки тому Діректор сказав розголосити по цілій долині, що мусять спинитись чинності збираня овочів, і **РОБІТНИКИ** можуть спочивати.

Однак шлунки почали домагатись свого. Зголоділі Малши охоче б зривали овочі з дерев, але Діректор обізвав ся до них такими словами: „Ні мої любі! Коли маємо для вас роботу, тоді можете збирати нам овочі, а ми дамо вам частину, тих же, яко надгороду за вашу працю. Але ж сами бачите, що ми маємо стільки, що нам на якийсь час вистанє, тому нема поки що потреби розпочинати роботи”. І хоч галузь дерев гнуло ся під тягарем овочів, і Малши хтіли працювати, Діректор однако не хтів дати ся нахилити—себе доспочину праці наново, бо він з жемнею вибраних мав великий надмір на руках.

Зібрались Малши на нараду. Деякі з них, більше бунтовничого характеру, гостро виступали в обороні ідеї відібраня оріхових гаїв, заспокоєня своїх потреб самим, доводячи, що усі мають право брати овочі так само, як самозванні Володори.

Думка та подобалась Малшам, тільки деякі з них казали хитоючи голивами, що то не є дорога до Цивілізації, що повинно чекати аж поки час не пройде до них з помічю, аби врятувати їх. Інші ж (ті, які надіяли ся щось дістати від Компанії—попростому хруні) казали, що ті, котрі тепер не мають що їсти повинні б бути прозорливими, коли мали працю, жити ошадно, збирати на запас, так що колиб Компанія в притязі довного часу не потребувала їх—вони не опинилися б були в такій потребі.

Коли голод почав дуче докучати, гомін серед Малшів став голосніший; в їхнім простацьким понятю просто емічним видавалось що вони мають бути голодними, коли овочі валялись під деревами на землі і гнили. Лічба незадоволених зростала. Ті, котрі зрозумі-

ли справу почали голосно агітувати за відібране гаїв на спільний ужиток усіх, як то чинили за передцивілізаційних чів. В тім дусі запала ухвала. Ціла Малшача людність долини подалася тлумом до Діктора, жадаючи віддана ключів від Гаю.

Здивований Діректор пробував кричати, що вони поступають прити „права” (права, котре **ДЕКІЛЬКИ** **ВИБРАНИХ** самі встановили, на засаді котрого загрибли в своє посіданє те, що належало усім) тільки крики Діктора лишлись без skutku. Малши силою відібрали Гаї і овочі.

Відтого часу усі мали усього досить. Було досить овочів і для бувшого „діректор” з його приятелями, але вони тепер мусяли обробляти свою частину праці, бо ніхто за них працювати не хтів.

Питанє—що нам робити, коли капіталісти позамикали фабрики?

(З англійської).

—xx—

„ФРІ К О Н Т Р І”

(Спомини).

(Кінець *).

Був зімною арештований один безногий; забрали його до арешту за те, що продавав на улиці папір без лйсенсу (патенту); з цікавості запитав його чи хочь багато він продав за день папіру. Виявилося, що лише 5 аркушків за 25 центів. Я зрозумів, що се не був продавец, а звичайний американський жебрак. Жебрати в Америці заборнено. Щоб не пропасти з голоду в „текучій молоком і медом заморської прославленій країні”, каліки продають сирники та папір, —а люде з милосердія дають їм звичайно більше, ніж їхній товар коштує. От і сей мій знайомиц по неволі продавав папір. Се обурило шторника, він покликвав полісмена, і каліку забрали „І щож, візьмете лйсенс? запитав я його. „Так, мушу заплатити \$ 5, на оден місяц”. Чудова країна, де і з калік луплять податок!

Я поклав цілу ніч не спати і далі стояв коло залізної огорожі, рахуючи все нових і нових робітників, яких зносили полісмени і декетиви з усіх закопелків Портлянду. Нарешті, так по дванадцятій годині ночі, привили трьох італіянців і замкнули. А відтак по хвилі зявився Петро з ключами та катюги з гумовими палицями, вивили тих італіянців і повели за стінку; і

*) Див. ч. 11 г. „Ч. П.”.

там давай бити. Спершу були болісні крики, а відтак стогія та гук від ударів росходився по цілому „раю.”

В мене волосєя стало дубом на голові. Де я? Лише в Росії я чув про такі знуцаня царських посіпаків над повстанцями-лотішамми!

Потім добитих не превели, а проволікли і кинули за крати.

Слуги царя а Моргана та Рузвельта ті в Росії, ті в Штейтах, чинять теж саме катівське діло!

Полісмени відійшли. В корті все стихло. Під ранок змучений і голодний схилився я головою на залізний плит тай заснув. За яку годину прокинувся. Двері вже були розчинєні, полісмени забирали до мійських работ тих, які вже мали папіри сего раю. Коли я схопився на ноги, то полісмен заявив: „ти ще можеш спати.” О 8 годині принесли снідати, се була перепалена цечинка, два платки хліба і копець кави, гіркої як полинь і, як водиться, безцукру. Я все попер сторожеві назад. А він, пекельна душа: „побудеш—каже—декільки днів, то привикнеш.”

О 10 годині поставили усіх нас новозабраних перед ясні очі американського судді. Судив хутко і дуже не розбіравсь в „грїхах” Як захотів так і засудив. Судді як в Канаді, так і в Штейтах назначують ся на ціле житє аж до смерті. І крім бога над ними нема жадного начальства. І коли суддя не боїться бога, то робить з людьми, що хоче.

Так і тоді, мало кого пустили на вільну стопу, більшість дістала від 30 до 60 днів мійських работ (говермен джаб).

Нарешті покликали і мене. Коли я підійшов і став, то судя спитав, за що мене арештовано. Я сказав, що не знаю за що.—„Хто тебе арештував?” Теж не знаю. Відтак покликали того шпіцля, що мене припровадив і запитано, за що мене арештував.

Звіт декетива був такий: „Сей робітник ішов улицю, коли я эго запитав, чи має він гроші, або роботу, він відповів, що немає я його арештував!” (Коротенько!)

Я оповів судді, як підіхав мене той декетив, як я йому зараз у корті сказав, що маю роботу, але він притримав мене до рана. Суддя на всі мої скарги зая-

нив, що пересидіти в корті не біда (посидів би він сам хоч днину) і запитав, чи маю я гроші. Я відповів, що мої гроші заграбив дедектив.

Тут підходить дедектив і каже: „Він має \$ 3.40.“ —Тільки всього? пита суддя. Тоді взяв книжку законів і став читати спеціальний параграф, котрий має силу в Орігоні та Вашингтоні: „Той хто буде арештований на стріті і не мати грошей менше, як \$5, ані роботи, карається на 30 днів мійських робіт і мусить в той час пошукати за роботою, колиж не знайде, то по місяцю буде покараний на 60 днів мійських робіт.“

Сей „спеціальний закон“ дає великий дохід говерменнові. Ціла шайка дедективів ловить в Портланді і інших місцях робітника, арештовує, перебірає в американську синьо-білу одіж і примушує за перепалену печівку та гірку гербату дурно відробляти усі говерменські роботи.

Чи сеж не рабство останнього номеру!?

Суддя хтів було вже і мене записати в реєстр тих мучеників, але я вчинив такий протест, що нарешті він снитав, чи маю я в Портланді якого знакомого, котрий би поручився за мене. Я мав лише одного поляка що мав реставрацію і від якого в мене було на \$ 5 самих тікетів... Покликали його через телефон. Він прийшов і визволив мене.

Того ж дня, проклявши „американську“ свободу, покинув я Портланд і відїхав до Сан-Франсіско.

Г. Сліпченко.

ОРГАНІЗАЦІЯ В САРТО МАН.

В Сарто Ман. коло Штейнбаху осіло 66 руських і 6 польських родин. Навкруги розкинулись французські та німецькі осади.

Грунта під руськими фармами злі, багато каміню, але задають житє нашим людям німці—шторники з Штейнбаху.

Іх там 24 брата. Мають млин, склад хліборобської машинерії, і два штори з усім, що потрібно для фармарів. Ті німці, як 24 навука впились в тіло фармарське і висають з них последню кров. Сартовські люде звязані ними поруках і по вогнях і до сего часу ніяк не можуть себе з під них визволити.

Усім відомо, що фармар мусять купувати собі муку, бо власного млина не має. От і наші Сартовські русини мусять везти збіже до Штейнбаху, до німецького млина. Але німець за жадні гроші не хоче молоти збіжа русинові, хоч німцеві і французи мелить. Кажуть русинові обмінити збіже на муку. А міняють так, що за 3 бушля зерна дають 2 бушля муки! Розживають ся Штейнбахські навуки на руським тілі і в инший спосіб. Привозить русин збіже на продаж. Німець дає за бушель 50ц. Чоловік кричить, що шиниця його ч. 1 (номер вон)! Поїде бідаха, але незабаром і верне, бо нема куди і кому продати.

Тоді ще котолупі „карає“ нашого нещасного фармара: уже не 50ц, а лише 40ц, дає за бушель найліпшої шиниці.

Але злодійство на тім не кінчається. Шторник забірає збіже, але грошей не дає. Маєш забрати собі з штору всього, що потребуєш. Звичайно обтинає навуку на всему великий процент. Колиж чоловік домагається аби заплатили йому гріними за збіже, чи тепер зімою за корти дров, то німець дає чеки. Чеки тих ніхто не міняє, бо де ж ти їх розміняєш, як крім 24 братів шторників нема нікого. До Віннепегу не поїдеш. Покрутить ся бідака тай несе чека назад до німця. Німець міняє свого чека, але обтинає на кожному доларові по 10ц, (чи не глум! не розбій!) Каже, що йому треба буде того чека міняти у Віннепегу. Кого він дурить?

І так 66 руських родин гине в неволі капіталістичної шайки 24 шторників Штейнбаху.

Нарешті терпець їхній порвався, і вони покликали Організатора Соціалістичної П. К. Г. Сліпченка з Віннепегу дати їм раду і порятунку. Треба додати, що перед декількома місяцями в Сарто заклали русини під проводом півця гре. катю. Костя Щерби „Читальню Просвіти“. Але самої просвіти замало, В ТЕПЕРІШНІ ЧАСИ ТРЕБА БУТИ ЗОРГАНІЗОВАНИМИ І ПОЛІТИЧНО. От ради такої політичної організації і був покликаний тов. Сліпченко який і приїхав до Сарто 15 лютого с. р.

Перед двома днями уже розіслали т.т. К. і П. Щерби друковані оголошення про маючий бути україн.соціалістичний мітинг в Сертю, 15го лютого почався міти-

нг в локалю читальні, в хаті М. Чубія, о годині півдо першої. Зібраних було трохи не сто людей.

Насам перед т. Сліпченко заявив, що він приїхав від канадійської робітничої партії (С. П. К.) завдаючи якої вриувати з під капіталістів угнічених фармарів і робітників. По тім перейшов до болючих справ сартовських кольтонієтів, а власне до того визиску, якому підпали вони з боку 24 шторників з Штейнбаху.

Єдиний порятунок, як визволитись з під тих навуки вказав т. Сліпченко на фармарську організацію, на „фармарську спілку“. Треба щоб усі Сартовські фармари завязали спілку, зробили касу і склали гроші на будову власного млина. Тепер що до збіжа, то теж треба його збувати не через німецькі руки, а „фармарська спілка“ моглаб мати свій магазин, кудиб звозилось усе збіже і потім просто спроводжувалось до залізниці.

Моглаб „фармарська спілка“, мати і штор з потрібним для фармарів товаром—себто уже сама „фармарська спілка“ увільнилаб нарід від здирства 24 шторників з Штейнбаху. Кожний фармар мав би шер тої спілки (шер коштував би \$5, або \$10), то не лише мав би муку, дабре продав збіже своє, або тано купував товари і машинерію а ще і мав би й процент зі свого шеру. Також штор мігби давати певний процент за куплені товари, наприклад купивши фармар на \$100, то йому зі ста звернено б було яких \$8, а то і більше. Важність „фармарської спілки“ величезна і порятунок вона може дати певний—лише треба людям добре зорганізуватись. Тов. Сліпченко покликав зібраних фармерів до організації такої спілки, до зднаня фармарів у Сартю (нарід вкрив його слова гучними оплєсами.)

Але самої економічної організації, одної „фармарської спілки“ мало. Треба бути зорганізованими ще політично. В Канаді є три партії. Консервативна—се Сіпіярська компанія великих капіталістів, до яких горнуть ся менші шкурулуни; Ліберальна—се вилікі капіталісти з залізничної компанії Гранд Тронк Пасіфік і їхні посіпаки; третя се трудова партія усіх тих, кого обдирають консерватисти та ліберали; Соціалістична Партія Канади є партія вбогих, але тих, рука-

ми чїми витворине добро Канади. Соціалісти хочуть видерти капіталістам власть і віддати її в руки всьому народові, щоб в Канаді усеї нарід жив добре, щоб не було ні вбогих, ні багатих, щоб всі були вільні і рівні. Щоб робітник на фабриках і трудовик фармар мали усе, що їм треба, з державних шторів без грошей, щоб день праці був скорочений, щоб держава посідала усі машини, які зробили на весь нарід Канади задурно. Тепер фармарів задають капіталісти. Щоб себе врятувати, фармари мусять злучитись з фабричним робітником в одну Соціалістичну Партію Канади, спільно вибирати до парламенту лише Соціалістичних кандидатів.

Відтак тов Сліпченко запитав, чи хочуть вони зорганізуватись? нарід закричав: „Най жив Соціалістична Партія Канади“!

Потім було прочитано, як організувались русини в Сто нволі (гучні оплєски), потім зібрані зажадали зорганізуватись в український Сартовський Локаль ч. 4 С. П. К. Висалос зараз 48 члє. Комітетов. обібрані Д. Микитюк—організатором, К. Щерба секретарем Д. Ульницький—касїєром, П. Чернецкий і І. Дихтяр контрольори.

Співом робітничих пісень закінчився мітинг о 7 годині вечером.

Усі розійшлись дуже задоволені.

На другий день до Читальні зіхалось усе Сартю. З Тов. Прокопюком приїхало на санях щось 16 людей за 12 миль від Читальні почути живе слово

Мітинг трєвав від першої пополудни аж до пів восьмой вечер. Головним робом обговорювали справу виборчу.

Старший тов. Томяк заявив зібраним, щоб памятали наколи приїде капіталістичний агітатор поїти людей пивом—щоб жаден не продавав себе, бо: „не пиво питимеш, а кров дітей своїх!“

Нарід зарядив колекту, було зібрано щось \$10 на оплату подорожі організатора і на жертву на С. П. К. На обох мітингах був председателем тов. Чубій, секретарем К. Щерба.

Коли скінчився мітинг т. К. Щерба зробив нашому славному організаторови руської Манїтоби торкаючи серце овяцію. Нарід співав „Славу“; дівчата (яких до речі на мітингу не бракло)

обсипали т. Сліпченка квітками.

Отак славно виступила сартовська Русь на політичну боротьбу за жите і долю!

П. Щерба.

НОВИНКА.

Наближають ся вибори до Домініального Парляменту. Консервативна партія (капіталісти з Сіпіярської компанії і инші) хочуть, щоб русини поперли їх, як і раніш. Тому на час виборів готують ся видавати щотижневу газету „Слово“ Редактором сеї „газети“ (ходить чутка) буде руський учитель Кудрик.

За сею консервативною газетою уже консервативні наймити почали агітацію.

Так пан інспектор руських шкіл в Манїтобі в неділю 23 лютого їздив до Гонпоу агітував за маючим бути „Словом“, казав що ся газета буде йти проти „Канадійського Фармара“ (Але не сказав, хто те „Слово“ видаватиме!) Крім того пан Стефанік відчув своїм обовязком виступити і проти соціалізму, але як сам нічого на йому не розуміє, той людам не міг нічого довести чому він проти соціалізму. Лише сказав: „Що соціалісти не вірять в бога.“ Але з другого боку сказав, що „Ісус Христос був першим соціалістом, бо стовп за убогими“... (О се сказав правду: Христос був богом рабів і угнетених)... Відніті консерватисти, коло мають таких агітаторів проти соціалізму... Але бідний і ти, руський народе, коли твої учителі та інспектори служать не тобі, а ворогам твоім.

Агітував пан інспектор і проти нашого провінціального Організатора тов. Гав. Сліпченка: „Коли він до вас приїде, то не слухайте його навчав пан Стефанік—бо Сліпченко ще молодий, не жонатий, але загорячий, от шинить, як распечене зелізо у воді.“

Казав пан Стефанік людам у Гонпоу, що коли приїде час, то він ще раз приїде і скаже їм на кого мають голосувати. Яка таємниця! Ми й тепер знаєм, що п. Стефанік радитиме усіх голосувати на капіталістогю з консервативного табору.

